

Hivatkozások:

[1] <http://miau.gau.hu/miau/224/gdkop/1Jad4wiga3.pdf>

[2] http://miau.gau.hu/miau/224/Hlavay_PM.ppt

Schuchmann Péter

(Pro-régió díjas területi tervező, a PESTTERV Kft vezetője, a BCE címzetes egyetemi tanára, az Enyedi György Regionális Tudományi Alapítvány kuratóriumának tagja)

Regionális folyamatok változása, Budapest és várostérsége nemzetközi és országos szerepének alakulása

Enyedi György: „Regionális folyamatok Magyarországon” című könyvében a rendszerváltozás utáni átmeneti időszak folyamatait, valamint a magyar regionális fejlődés lehetséges forgatókönyveit mutatta be és elemezte (1996-ban), abban az időszakban, amikor még az ország Európai Unióhoz való csatlakozása is bizonytalan volt.

Az előadás célja, hogy - Budapest várostérsége helyzetének változására koncentrálna - bemutasson néhányat az elmúlt több mint 20 év regionális változásai közül, ezzel értékelje az Enyedi György által felvázolt fejlődési forgatókönyvek relevanciáját. Az előadás két fő kérdéskörre koncentrálna: 1.) Milyen folyamatok és változások regisztrálhatók az elmúlt két évtizedben a magyar népesség térbeli elhelyezkedésében, melyek azok a folyamatok, amelyek meghatározzák az Enyedi György által is a legfontosabb fejlődési tényezők egyikének tartott népességnek (humán tőkének) a területi elhelyezkedését, ennek figyelembevételével hogyan alakul az egyes térségek fejlődési potenciálja, és ez hogyan alakítja kiemelten Budapest várostérsége (másik oldalról a jelentős népességesztést elszenvedő térségek) további regionális fejlődésének lehetőségeit, és hogyan reagál ezekre a változásokra a fejlesztéspolitika? 2.) Az Enyedi György által felvázolt lehetséges forgatókönyvek tükrében hogyan alakult a budapesti várostérség (Közép-Kelet Európán, illetve az országon belüli) helyzete, hogyan tükröződik ez a vonatkozó – értékrendjében, természetében és tartalmában idővel jelentősen átalakult - területfejlesztési dokumentumokban? Milyenek ma a jövő kilátásai a hatályos területfejlesztési és településfejlesztési dokumentumok tükrében? A területfejlesztési célú beavatkozások mennyiben segítik vagy gátolják a hosszú távú fejlesztési dokumentumokban rögzített és elfogadott célkitűzések elérését (megközelítését)? Milyen a koncepciók és tervek, illetve a valóság viszonya?

Kulcsszavak: a népesség területi elhelyezkedése, a humántőke-potenciál változása, Budapest várostérsége szerepköre, területfejlesztési politika és fejlesztési eszközök változása

Dr. Márkusné dr. Zsibók Zsuzsanna

(tudományos munkatárs, MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete)

Területi egyenlőtlenségek hosszú távon: a nemzeti szintű előrejelzések regionalizálása

A gazdasági fejlettség területi különbségei Magyarországon perzisztensnek mutatkoznak, és úgy tűnik, hogy a központi politikában is háttérbe szorultak a területi kiegyenlítési törekvések. A gazdaságpolitikai retorikában gyakran megjelenik az az új gazdaságföldrajz elméletéből eredeztethető nézet, amely szerint átváltási kapcsolat van a területi kiegyenlítődés és a nemzetgazdasági szintű fejlődés (hatékonyság) között, noha az empirikus kutatások eredményei nem támasztják alá ezt egyértelműen. Az elmúlt évtized gazdasági válsága a fejlettebb régiókat hamarabb sújtotta, de ezekben a térségekben a kilábalás is hamarabb végbement, míg más térségek tartósan stagnáló vagy leszakadó pályára kerültek. A területi egyenlőtlenségek jövőbeli trendjeinek alakulása egyrészt függ a külső, globális, illetve európai hatásoktól, másrészt pedig attól, hogy a hazai gazdaságpolitika mennyiben vállal aktív szerepet a területi folyamatokba való beavatkozásban – akár a kiegyenlítés, akár a centrumtérségek megerősítése céljával.

Előadásomban a területi egyenlőtlenségek hosszú távú előrejelzésének egy speciális modellezési lehetőségével foglalkozom. Olyan módszereket tekintek át, amelyek két lépésben adnak előrejelzést a regionális folyamatokra vonatkozóan. Az első lépésben adottnak vesznek egy nemzeti szintű előrejelzést. A kutatás hangsúlya a második lépésen van, amikor is a nemzeti szintű előrejelzést egy felülről építkező (top-down) szemléletben lebontják régiókra, vagyis regionalizálják, más néven térben leskálazzák. A sztenderd regionális modellezési gyakorlat nagyméretű, többszektoros, többregióos ökonometriai vagy egyensúlyi modellekből indul ki. Kutatásom célja egy olyan modellt találni, amely a jelenleg elterjedt, alulról építkező modellekhez képest kisebb erőforrás-igényű, könnyebben használható, eredményei viszont kellően megbízhatók.

Kulcsszavak: területi egyenlőtlenségek, előrejelzés, térbeli leskálázás, regionális modellezés, Magyarország